

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ribadeneiræ, Societatis Iesv Presbyteri, De
Tribvlationibvs huius seculi Libri Duo**

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniae, 1604

IX. Cur quandoque Deus hæreticos & infideles florere ac prosperari,
catholicos verò affligi permittat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50340)

CVR QV ANDOQVE DEVS HÆRETICOS & infideles florere ac prosperari, Catholicos verò contrà affligi permittat.

QVando quidem iam longius progressi sumus, subsistamus paululum, & perscrutemur cur Deus infidelibus & hæreticis, iuratis & infensissimis suis hostibus omnia prosperè & proventurate ac voto succedere permittat, tribulatis interim & afflictis Catholicis fideliter sibi famulantibus, quemadmodum iam olim Catholicis Principibus expeditionis, & apparatus militaris, ad recuperandam terram sanctam, facti, successibus & exitum satis miserum & infelicem fortibus, euenisse scimus; vbi & Lodoicum Terciorum Regem prima quidem vice ab infidelibus captum, altera verò pestilentia correptum diem suum obiisse accepimus. Præterea & Hussitas Hæreticos, quanquam tribus impares essent, sæpissimè de Catholicis triumphasse, intelleximus. Sed quæ antiquas proferimus & commemoramus historias, cum varij & multiplices huius nostri temporis rerum euentus manifestè satis indicent ac declarent qualiter Hæretici interdum vano triumpho

pho sese extollentes, glorientur, non sine maximo Christianorum dolore & afflictione, & ingenti totius Christianitatis terrore, & admiratione.

Quamobrem cum successus & casus isti non fortuito aut inopinatè, sed diuina permissione eueniant, cur Deus ita euenire permittit? cur lamenta, ploratus, & gemitus seruorum suorum non exaudit? cur bonis non succurrit, & fauet malis? cur desolatis iustis impiorum partes tuetur, & defendit? cur denique familiares persequitur amicos, & inimicos suos recreat, prosperum & felicem eis tribuens progressum? Et quæ obsecro, causa est, quod ab annis circiter septuaginta, ab eo scilicet tempore, quo diabolica, & execranda Martini Lutheri heresis ab inferis suscitata, pacem & tranquillitatem Ecclesiæ perturbare, & destruere cœpit, non in omnibus prælijs, in Gallia, Germania, Flandria, alijsque locis, Religionis causa, commissis, Catholici, attriti & profligati hæreticis semper victores de cæsis ac superatis hostibus triumphârunt, sed interdum fuerint inferiores; cum tamen causam propugnârunt longè iustissimam? cumque verbum illud iam aliquoties repetiturum veritati maximè consentaneum sit,

N 2 vide-

videlicet Deum nihil in mundo mali tollerare aut permittere, nisi melius quædam inde præuideat processurum, dicam mihi quispiam, quibus bonis inestimabilia damna & commoda, quæ, pro dolor, hucusque experti, & adhuc indies experimur, compensari possunt?

Hanc communem omnium doctorum, prudentium, & piorum hominum quæstionem, nullus præterquam solus Deus soluere & enodare potest, quia ipsi soli secreta sua iudicia cognoscunt, nec finem, intentionem, & scopum operum suorum, aut quibus ad eum modis perueniendum sit, ignorat; ita ut omnino illa ad nos non pertineant, sed magis deceat, ut illum venerantes, nos infidelis eius misericordiae & protectionis alis subiiciamus: Hoc quamuis ita se habeat, nihilominus tamen aliquantulum curiosè discurrentes, de secretis Dei iudicij, quantum pro ingenij nostri tenuitate intelligere poterimus, loquemur. Ante omnia ergo hæc illud præsupponendum est, quod in priori huius tractatus nostri libello declarauimus, videlicet Deum Authorem, & primam ac principalem esse causam omnis mali (quod vocamus) pœne, quam patimur, nec sine sancta ipsius voluntate, vel passivitate

num
quod
tuent
conti
esse il
Catho
fanc
perè g
que fe
sunt, c
inter
quin
rent, J
tur.

Ph
uerso
his na
bus: A
fapier
tæ ta
li rer
Atqu
de ita
& co
uenie
ordin
accio
tus, v
aria
mun

num irretiri posse. Præsupponendum quoque, casus & infelices istos rerum euentus, hoc nostro calamitoso tempore, contingentes, nequaquam contrarios esse illis, quos iam septuaginta annis Catholica Ecclesia ab Hæreticis perpetua nec est quod de illis Hæretici magno perè gloriantur, quando quidem hucusque fermè à Catholicis cæsi & profligati sunt, quoties infestis signis concurrentes inter se manus conseruere, nec dubium quin & modò deuicti sæpenumerò cederent, si prælia iusto ordine committerentur.

Philosophi & Sophistæ ineptiores diuersos rerum euentus, & varietates, causis naturalibus: Historiographi moralibus: Astrologi stellis: Theologi vero & sapientiores Christiani, diuinæ providentiæ tanquam fonti, & primo ac principali rerum omnium principio ascribunt. Atque hæc Dei providentia solet subinde ita casus & successus illos disponere, & consilia sua, & circumstantias intervenientes cum tanta suauitate, & gratia ordinare, ut fortuito, & ex improviso accidisse videantur; & infelix belli euentus, vel Præfectorum negligentia, & incuria, vel militum inobedientia, vel munitionum & victualium defectui, aut

certè alteri cuidam qualicunq̃ hosti-
um commoditati, v. g. si pugnae locus,
Sol aut ventus, aut aliud simile ipsis fa-
uerit, eidem potius quàm voluntati
beneplacito Dei ascribatur; cum tamen
reuera principalis causa diuina fuerit
voluntas, quæ certis quibusdam remedi-
js vsa est, ad illud maiori cum iucunditate
operandum; ita, vt, qui exteriora tantum
intuentur, iidem res ipsas externas,
& corporalibus oculis subiectas, causetur:
qui verò clariori & acriori visu pol-
lent, ipsi diuinam Omnipotentis disposi-
tionem, in similibus casibus relucentem,
contemplantur.

3. Reg. 11.

Hæc duobus sacræ scripturæ testimo-
nijs & exemplis (quorum alterum pacis,
alterum belli tempore contigit) illustre-
ta, melius patebunt. *Fecit Salomon, ait
scriptura, quod non placuerat coram Do-
mino, & non adimpleuit vt sequeretur Do-
minum, sicut David pater eius, adificauit
phanum Chamos Idolo Moab, atque in hunc
modum fecit vniuersis vxaribus suis alieni-
genis, quæ adolebant thura & immolabant
dijs suis. Igitur iratus Dominus Salomoni
dixit: De manu filij tui Roboam scindam
regnum tuum, nec totum regnum auferam,
sed tribum vnã dabo filio tuo propter Da-
uid seruum meum.*

Et licet Deus hæc ita apud semetipsum constituerit, tamen iucunda quadam suauitate, & artificiosa subtilitate illa aggressus, ordinauit, vt Roboam, derelicto consilio seniorum, quod dederant ei, venimurum populo obediret, & petitioni eorum cederet, sequeretur adulescentes, qui consuluerant ipsi, vt dura populo responderet, & aggrauaret iugum eius. Quamobrem exacerbatus populus rebellauit contra Roboam, & congregato coetu constituerunt Regem Ieroboam, qui regnauit super decem tribus, iuxta verbum Domini, quod factum est ad ipsum per Ahiam Prophetam. Cumque Roboam, sicut ait scriptum, congregasset vniversam domum Iuda, & tribum Benjamin, centum octoginta milia electorum virorum, & bellatorum, vt pugnarent contra domum Israël, & reducerent regnum Roboam filio Salomonis, factus est sermo Domini ad Semeiam virum Dei, dicens, Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Iuda, & ad omnem domum Iuda, & Benjamin, & reliquos de populo dicens. Hæc dicit Dominus, Non ascenderis, neque bellabis contra fratres vestros filios Israël: reuertatur vir in domum suam, à me enim factum est verbum hoc.

Sed posito, fuisse hanc Dei voluntatē,

N 4 & ra-

3. Reg. c. 12.

& taliter illam Salomoni & Roboam reuelatam; nihilominus tamen sic eam exequi curauit, vt nescientes Deum ita voluisse, haud aliud putauerint, quam consilia iuuenum, quae elegerat Roboam, inobedientiam & tumultus populi cause, cum tamen ipsa solummodo media fuerint, quibus diuina voluntas maiorem cum iucunditate & gratia exequeretur, quia sicut sacrae attestantur literae; noluit Roboam acquiescere populo, eo quod auersatus esset eum Dominus, vt susciperet verbum suum, & diuideret regnum Salomonis.

3. Reg. 12.

Achab Rex Israël, spreto Michae concilio, ad bellum profectus est, & ecce *Vir quidam tetendit arcum, in incertum seculum dirigens, & casu percussit Regem Israël, inter pulmonem & stomachum.* Quamuis interitus iste Achab fortuitus & inopinatus videatur; nihilominus tamen Michas Propheta à Domino instructus quod in praelio isto moriturus esset, eisdem praedixerat. Ex his aliisque innumeris, quae recensere possem, & Scripturae exemplis, perspicue intelligimus, similes casus videri quidem fortuitos: reuera tamen non fortuitos, sed certos diuinae voluntatis esse effectus, quae sic omnia disponit & ordinat, vt per se ita fieri, aut facta

3. Reg. 22.

facta esse putentur. nos autem qui voluntatem Domini ignoramus, taliter opera nostra instituere & disponere tenemur, vt nec boni quippiam amittatur, nec malignicquam per incuriam & negligentiam nostram eueniat.

Præsupposito hoc fundamento, dico plurimas quidem ob causas Deum fideles omnes sibi strenuè famulantes, calamitatibus & aduersis negotiorum successibus punire & affligere, præcipuam tamen & causarum omnium certissimam esse peccatum, quod talè meretur vindicta. Legimus in libro Iudicij, incolas ciuitatis Gabaa (qui erant ex tribu Benjamin) grande nefas & ingens piaculum perpetrasse: quod cum reliquæ tribus Israël vleisci ac vindicare vellent, congregauerunt quadraginta millia virorum educentium gladios, & paratorum ad pugnam, consulueruntque Dominum, & dixerunt: Procedemus ad dimicandum contra filios Benjamin fratres nostros, an non? & quis erit in exercitu nostro princeps certaminis? Quibus respondit Dominus. Ascendite ad eos & inite certamen, quia noluerunt audire mandatum fratrum suorum, & tradere homines de Gabaa, qui hoc flagitium perpetrarant, vt morerentur & auferretur malum de

Cap. 20.

N y Israël

Israël: sed ex cunctis urbibus quæ fortis
 suæ erant, conuenerunt viginti quinque
 millia educentium gladium in Gabaa, ut
 illis ferrent auxilium, & contra quadringenta
 millia bellatorum fortium dimicarent,
 & ne de Principis electione sollicitis,
 sit Iudas Dux vester. Procedentes
 autem ad pugnam, filij Benjamin occiderunt
 de filijs Israël die illo viginti duo
 millia virorum. Tunc ascendentes filij
 Israël prostrauerunt se coram Domino
 flentes & orantes vsque ad noctem, con-
 sulueruntque eum, & dixerunt: Procede-
 musne ultra ad dimicandum contra filios
 Benjamin, an non? quibus ille respon-
 dit. Ascendite ad eos & inite certamen
 eumque; altera die ad prælium processisset,
 eruperunt filij Benjamin de portis Gabaa:
 & occurrentes eis, tanta in illos cede
 bacchati sunt, vt decem & octo millia
 virorum prosternerent. Quamobrem omnes
 filij Israël venerunt in domum Dei
 & sedentes flebant coram Domino: ieiunauerunt
 que die illo vsque ad vesperam, & obtulerunt
 ei holocausta, atque pacificas victimas,
 & consulentes ac deprecantes cum dixerunt:
 Exire ultra debemus ad pugnam contra
 filios Benjamin fratres nostros, an quiescere?
 Quib. ait Dominus, Ascendite, cras .n. tradam
 eos in manus vestras.

vestras. Percussiq; eos Dominos in con-
 spectu filiorū Israel, & interfecerūt ex eis
 in illo die viginti quinque millia, & centū
 viros, oēs bellatores & pugnatores, ad
 bella prōptissimos, ipsamq; Gabaa & cū-
 ctas vrbes & viculos Benjamin vorax flā-
 ma cōsumpsit. Mirum profectō & supra
 modum mirum videtur, quōd cūm Isra-
 ēlite iustissimam, & commendatā à Deo
 causam habuerint, nec non & ab omni
 prorsus culpa, vt apparet, immunes, desi-
 gnati, & diuinitus sibi prefixi Ducis iustia
 & imperia diligētissimē executi fuerint,
 duab. tamē vicibus à nocentissimis Ben-
 iamin filijs miserrimē cæsi sint, qui ex
 mādato Dei transgressores punire debe-
 bāt. Nonnulli Doctorum hanc calamita-
 tis & plagæ istius causam fuisse arbitran-
 tur, quōd nimirum quiddam ex tribu Dan
 Idolū Michæ sublatum, publicē adora-
 uerint. Et licet facinus illud vniuerso
 Israëlī cognitū esset, tamen nec illatam
 Deo iniuriā vindicantes, nec idolū, aut
 Deos alienos, quod meritō facere debu-
 issent, auferentes, transgressionē fratrum
 facinorū castigare conabantur, quæ etsi
 grandis & enormis esset, facinus tamen
 & piaculum illud multō grauius erat
 quod dissimulando & conuiuendo to-
 lerabant.

Li. 14. mor.
cap. 5.

Iean. 8.

Idcoque sic S. inquit Gregorius: Popu-
lum qui iuxta diuinæ vocis imperium
perrexit, & semel, & secundo perdidit, &
tunc demum peccatricem tribum pene
funditus extinxit. Quid est quod in vlti-
onem sceleris inflammatur, & tamen
prius ipse prosternitur, nisi quod prius
psi purgandi sunt, per quos aliorum cul-
pæ feriuntur: vt ipsi iam mundi per vlti-
onem veniant, qui aliorum vitia corri-
gere festinant: Hinc est enim, quod in-
diantibus quibusdam, & puniendam ad-
ulteram deducenibus dicitur: *Qui sine
peccato est vestrum, primus in illam lapidem
mittat.* Ad aliena quippe punienda pec-
cata ibant, & sua reliquerant. Reuocan-
tur itaque intus ad cōscientiam, vt prius
propria corrigant, & tunc aliena repre-
hendant. Hæc ipsa D. Gregorij verba
sunt, quibus omnes militiæ operam dā-
tes, & iusto aliquo bello occupati instru-
untur & adhortantur, vt seipsos prius di-
ligenter examinent, & cōscientiam su-
am sedulo perscrutentur, & videant v-
trum ipsi etiam alicuius criminis sibi cō-
scij sint, propter quod hostili gladio feri-
ri mereantur.

Quapropter Deus vndecim tribus Is-
rael affligere prius voluit, vt ab omnibus
purgati & mundati sceleribus, acrius de-
inde

inde fratres suos punirent. Omnes simul offenderant, & poenam, atque haud parvam promeruerant vindictam. Cum ergo Deus illos punire disponderet, ordinavit ut utriusque contra se mutuò diuinam exequentes iustitiam, illatam Deo iniuriam vlciscerentur. Ex quibus colligere licet, ad obtinendam belli victoriam, nõ sufficere quòd iustam habentes causam, consultato Deo idipsum intentione bona susceperimus, si grauibus interim peccatis obnoxijà gratia Dei exclusi simus. Etenim permittit aliquandò Deus, vt is, cuius causa iniqua est, victoriã potiatur, & tanquam diuinæ iustitiæ minister, & iniuriæ vindex, aliorum equiorem causam habentium delicta castiget, quòd vel sic per poenam & afflictionem istam à peccatis omnibus mūdati, maiori opportunitate, & meliori ratione hostes, à quibus iam pridem cæsi & profligati erant, debellare & conterere penitus possint.

Idem omninò intelligitur de aduersitatibus & infortunatis rerũ successibus, quos Deus Ecclesie suæ immittere solet, quibus iniquitates fidelium prius castigat & punit, vt ab iisdem purgati & absoluti æquissimi sint diuinæ iustitiæ executores, & flagellum abominationis fidelium.